

Voorstel aan de gemeenteraad

Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022

Beleidsveld	Maatschappelijke ondersteuning
Organisatieonderdeel	Maatschappelijke Ontwikkeling
Opsteller	Sabriye Karacan
Kenmerk	9246588
Vergaderdatum Raad	volgt
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022 vast te stellen met als belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2020:
 - a. De definitie 'algemeen gebruikelijke voorziening' aan te passen;
 - b. De verschillende begrippen die voor 'vertegenwoordiger' worden gebruikt in de verordening te stroomlijnen en de voorwaarden voor en de verantwoordelijkheden van de vertegenwoordiger duidelijker op te nemen;
 - c. Verduidelijken dat een weigeringsgrond voor een maatwerkvoorziening kan zijn dat de kosten gemaakt zijn voor de melding;
 - d. Als aanvullende regel voor beschermd wonen en opvang op te nemen dat moet worden voldaan aan de voorwaarden in de convenanten landelijke toegankelijkheid Maatschappelijke opvang en Beschermd Wonen;
 - e. Onverbindende bepalingen te schrappen uit de weigeringsgronden voor een pgb;
 - f. De wettelijke grondslag verder uit te werken met contra-indicaties voor de toewijzing van een pgb naar het voorbeeld van de pgb handreiking voor gemeenten van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten;
 - g. De opgenomen werkwijze omtrent ondersteuning inkopen met een pgb in overeenstemming te brengen met de uitvoeringspraktijk door op te nemen dat een pgb-formulier niet van toepassing is bij hulpmiddelen en/of een woonvoorziening/-aanpassing.
 - h. Toe te voegen onder welke voorwaarden er sprake is van instellingstarief, zelfstandige zonder personeel (zzp)-tarief of informeel tarief bij de verstrekking van een pgb;
 - i. De intrekingsgronden aan te vullen;
 - j. Verschillende kleine tekstuele aanpassingen te doen voor de leesbaarheid en juistheid.
2. Toepassing te geven aan artikel 5 lid 1 van de Verordening Raadgevend referendum gemeente Utrecht en het raadsbesluit per 1 januari 2022 in werking te laten treden.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

Het is noodzakelijk de verordening maatschappelijke ondersteuning te wijzigen om deze in overeenstemming te brengen met ontwikkelingen in de uitvoeringspraktijk en jurisprudentie. Daarnaast worden enkele artikelen gestroomlijnd, verhelderd en/of aangevuld.

Context

Aanleiding

In verband met ontwikkelingen in de uitvoeringspraktijk en jurisprudentie is het wijzigen van de verordening maatschappelijke ondersteuning gewenst. Tegelijk met deze verordening ligt ook het voorstel Verordening Jeugdwet gemeente Utrecht 2022 voor. De aanpassingen in beide verordeningen zijn in samenhang tot stand gekomen. Naast de Verordening Wmo gemeente Utrecht 2022 wordt een apart kwaliteitskader opgesteld. Bij jeugd is dit kwaliteitskader, conform wet- en regelgeving, verwerkt in de nieuwe Verordening Jeugdhulp 2022.

Juridische context

De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022 is een uitwerking van onder andere artikel 2.1.3 van de Wet maatschappelijke ondersteuning. De raad legt via de Verordening de kaders vast voor verdere invulling en uitvoering door het college van burgemeester en wethouders. In verband met ontwikkelingen in de uitvoeringspraktijk en jurisprudentie is het opnieuw vaststellen van de verordening met bovenstaande wijzigingen gewenst.

Beoogd effect

Inwoners krijgen passende hulp en ondersteuning op grond van de Wmo 2015.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

[Raadsbesluit Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020 gemeente Utrecht.](#)

[Raadsbrief Verordening WMO 22; eigen bijdrage algemene opvangvoorziening voor mensen die dakloos zijn.](#)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	De Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022 vast te stellen met als belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2020: a. De definitie 'algemeen gebruikelijke voorziening' aan te passen; b. De verschillende begrippen die voor 'vertegenwoordiger' worden gebruikt in de verordening te stroomlijnen en de voorwaarden voor en de verantwoordelijkheden van de vertegenwoordiger duidelijker op te nemen; c. Verduidelijken dat een weigeringsgrond voor een maatwerkvoorziening kan zijn dat de kosten gemaakt zijn voor de melding; d. Als aanvullende regel voor beschermd wonen en opvang op te nemen dat moet worden voldaan aan de voorwaarden in de convenanten landelijke toegankelijkheid Maatschappelijke opvang en Beschermd Wonen; e. Onverbindende bepalingen te schrappen uit de weigeringsgronden voor een pgb; f. De wettelijke grondslag verder uit te werken met contra-indicaties voor de toewijzing van een pgb naar het voorbeeld van de pgb handreiking voor gemeenten van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten; g. De opgenomen werkwijze omtrent ondersteuning inkopen met een pgb in overeenstemming te brengen met de uitvoeringspraktijk door op te nemen dat een pgb-formulier niet van toepassing is bij hulpmiddelen en/of een woonvoorziening/-aanpassing. h. Toe te voegen onder welke voorwaarden er sprake is van instellingstarief, zelfstandige zonder personeel (zzp)-tarief of informeel tarief bij de verstrekking

	van een pgb; i. De intrekingsgronden aan te vullen; j. Verschillende kleine tekstuele aanpassingen te doen voor de leesbaarheid en juistheid.
Argumenten	
1.1	<u>Met het aanpassen van de definitie ‘algemeen gebruikelijke voorziening’ in artikel 1.2 onder 1 van de verordening wordt deze in overeenstemming gebracht met de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep</u> Met een uitspraak van de Centrale Raad voor Beroep op 20 november 2019 met kenmerk ECLI:NL:CRVB:2019:3535 is de definitie van ‘algemeen gebruikelijke voorziening’ aangepast door nieuwe criteria te hanteren. Met name door het nieuwe criterium ‘<i>kan de voorziening financieel worden gedragen met een inkomen op minimumniveau</i>’ wordt de toetsing objectiever.
1.2	<u>Met het stroomlijnen van de begrippen die voor ‘vertegenwoordiger’ worden gebruikt in de verordening en de voorwaarden voor en verantwoordelijkheden van de vertegenwoordiger duidelijker op te nemen in artikel 3.1 lid 1 van de verordening wordt helderheid gecreëerd en wordt de verordening in overeenstemming gebracht met de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015</u> In de verordening maatschappelijke ondersteuning 2020 werden verschillende begrippen genoemd als gemachtigde, wettelijk vertegenwoordiger, budgethouder en beheerder. De Wmo 2015 hanteert het begrip ‘vertegenwoordiger’. Hierop is de verordening aangepast en is de definitie in artikel 1.2 lid 21 voor ‘wettelijk vertegenwoordiger’ geschrapt. De vertegenwoordiger is op grond van het aangepaste artikel 3.1 lid 1 sub c verantwoordelijk voor het vertegenwoordigen van de belangen van de client, het uitvoeren van de aan het pgb verbonden taken en toe te zien op waarborging van de kwaliteit van de aan de maatwerkvoorziening verbonden diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen. Om te onderzoeken of de vertegenwoordiger hiervoor geschikt is kan het college op grond van het toegevoegde artikel 3.1 lid 4 vragen om een verklaring ‘gewaarborgde hulp’. Artikel 3.1 lid 5 is toegevoegd om nadere regels te kunnen stellen voor dit artikel. Een cliënt kan voor deze verantwoordelijkheden één of meer vertegenwoordigers aanwijzen.
1.3	<u>Met het opnemen in artikel 2.3.2 lid c dat een weigeringsgrond voor een maatwerkvoorziening kan zijn dat de kosten gemaakt zijn voor de melding wordt de verordening in overeenstemming gebracht met de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep</u> Uit een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 13 mei 2020 met kenmerk ECLI:NL:CRVB:2020:1099 blijkt dat de weigeringsgrond ‘de melding is gedaan op een moment dat de objectieve beoordeling van de noodzaak voor of de wijze van ondersteuning niet kan plaatsvinden’ een onvoldoende ingekaderde benadering is ten aanzien van de meldings- en aanvraagdatum. Dit heeft tot gevolg dat er aanvragen gedaan zouden kunnen worden met terugwerkende kracht zonder einddatum. Een striktere benadering hiervan is wenselijk om te voorkomen dat kosten die ver in het verleden zijn gemaakt in aanmerking komen voor een maatwerkvoorziening.
1.4	<u>Met het toevoegen van artikel 2.3.3 lid 1 onder c sluit de verordening aan op de afspraken zoals gemaakt in de convenanten landelijke toegankelijkheid Maatschappelijke opvang en Beschermd Wonen.</u> De convenanten stellen het college in staat de landelijke toegankelijkheid in te vullen door te bepalen in welke gemeente de ondersteuning de meeste kans van slagen heeft om een duurzaam effect te bereiken.

1.5	<u>Met het schrappen van de onverbindende bepalingen uit de weigeringsgronden voor een pgb in artikel 3.2 lid 1 onder b en f wordt de verordening in overeenstemming gebracht met de jurisprudentie van de Centrale Raad van Beroep</u>
	Uit een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 30 oktober 2019 met kenmerk ECLI:NL:CRVB:2019:3396 blijkt dat beleid waarbij geen pgb wordt verstrekt indien er een collectieve maatwerkvoorziening beschikbaar is de keuzevrijheid voor een pgb uit artikel 2.3.6 lid 1 van de Wmo 2015 te veel beperkt. De Centrale Raad van Beroep stelt dat iemand die zorg nodig heeft zoveel mogelijk ruimte hoort te krijgen om die zorg naar eigen wens in te vullen. Om die keuzevrijheid te borgen is een gelijkwaardige toegang tot het pgb en zorg in natura belangrijk. Het pgb en zorg in natura zijn gelijkwaardige alternatieven. Dergelijke inperkende weigeringsgronden zijn daarom uit de verordening geschrapt om de keuzevrijheid zoveel mogelijk te waarborgen.
1.6	<u>Door het opnemen van contra-indicaties voor de toewijzing van een pgb in artikel 3.2 naar voorbeeld van de pgb handreiking voor gemeenten van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten kan (het gebrek aan) pgb-vaardigheid beter onderbouwd worden</u>
	Een cliënt of diens vertegenwoordiger moet in staat zijn de taken die bij een pgb horen op een verantwoorde wijze uit te voeren. Daarvoor is het belangrijk dat deze persoon over voldoende kennis en vaardigheden beschikt. De opgenomen contra-indicaties kunnen er op wijzen dat een persoon niet in staat is de pgb op een verantwoorde wijze te beheren. Het betreft een 'kan' bepaling, dus er is geen sprake van een categorale uitsluiting. Een cliënt kan in een voorkomend geval een vertegenwoordiger aanwijzen, die uiteraard ook aan de pgb-vaardigheidseisen dient te voldoen. In het bijgevoegde artikel 3.1 lid 4 kan in dit kader een verklaring 'gewaarborgde hulp' worden opgevraagd.
1.7	<u>Met het opnemen in artikel 3.1 lid 1 dat een pgb-formulier niet van toepassing is bij het met een pgb inkopen van hulpmiddelen en/of een woonvoorziening/-aanpassing wordt de verordening in overeenstemming gebracht met de uitvoeringspraktijk</u>
	In een pgb-formulier wordt opgenomen welke zorg een cliënt wil inkopen, welke zorgaanbieder of zorgverlener hiervoor wordt ingezet en wat de activiteiten zijn die de zorgaanbieder/zorgverlener aanbiedt voor de benodigde ondersteuning. Bij een hulpmiddelen en/of woonvoorziening/-aanpassing is dit minder van toepassing, omdat het een eenmalige verstrekking betreft. Daarom is een pgb-formulier in die situatie niet vereist. Bij verstrekking van deze voorzieningen moet wel getoetst worden aan de wettelijke eisen uit artikel 2.3.6 Wmo 2015, waarbij moet zijn geborgd dat de voorzieningen veilig, doeltreffend en cliëntgericht worden verstrekt.
1.8	<u>Met het toevoegen van de verschillende voorwaarden per tarief in artikel 3.3 van de verordening wordt voor cliënten en hulpverleners duidelijk wanneer welk tarief van toepassing is bij een pgb</u>
	Het pgb kan gebaseerd zijn op een bedrag per uur, dagdeel of etmaal, of een gemiddeld tarief per resultaat. In dat geval wordt er onderscheid gemaakt tussen drie soorten tarieven, dit zijn het instellingstarief, het zelfstandige zonder personeel (zzp)-tarief en het informeel tarief. In artikel 3.3 is opgenomen wanneer welk tarief van toepassing is. Wanneer de uitvoerder van de ondersteuning in aanmerking wil komen voor een bepaalde tariefcategorie, dan moet worden aangetoond dat er voldaan wordt aan de voorwaarden gesteld in 3.3 lid 2 van de verordening. De tarieven staan in het Financieel besluit.
1.9	<u>Door het aanpassen van artikel 6.2 van de verordening is duidelijker opgenomen dat wanneer niet meer voldaan wordt aan de voorwaarden gesteld op grond van de verordening het college een besluit kan herzien of intrekken</u>
	Het is van belang dat het college een besluit kan herzien of intrekken als er niet meer wordt voldaan aan de eisen die in de verordening gesteld worden, dit artikel is aanvullend op artikel 2.3.10 van de Wmo 2015.

1.10	<u>Door verschillende tekstuele aanpassingen te doen wordt de verordening duidelijker voor inwoners en cliënten, en is de verordening in overeenstemming met de Wmo 2015</u>
	De volgende wijzigingen zijn doorgevoerd: - waar er verwezen wordt naar de Wmo 2015 is 'Wet' opgenomen; - de definitie van 'voorliggende voorziening' is verhelderd; - op grond van de Wmo 2015 is een inwoner cliënt vanaf het moment van melding, hierop is de verordening aangepast; - enkele kleine tekstuele wijzigingen.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	<u>Met het aanpassen van de definitie 'algemeen gebruikelijke voorziening' vallen minder voorzieningen onder de definitie</u>
	De wijziging van de definitie heeft tot gevolg dat bepaalde voorzieningen minder snel als 'algemeen gebruikelijk' kunnen worden aangemerkt en daarmee dus eerder toegekend zullen moeten op grond van de Wmo 2015. Dit volgt uit een uitspraak van de CrvB over een noodzakelijke woningaanpassing die niet financieel kon worden gedragen met een minimum inkomen.
Beslispunt	
2	Toepassing te geven aan artikel 5 lid 1 van de Verordening Raadgevend referendum gemeente Utrecht en het raadsbesluit per 1 januari 2022 in werking te laten treden.
Argumenten	
2.1	<u>Door (versnelde) inwerkingtreding per 1 januari 2022 is er minder onduidelijkheid over de van toepassing zijnde verordening op nieuwe aanvragen</u>
	Als de ingangsdatum van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022 van 1-1-2022 niet wordt gehaald, dan blijft de Verordening maatschappelijke ondersteuning 2020 van toepassing. Aanvragen die in januari 2022 worden ingediend, moeten dan worden afgehandeld op basis van de oude verordening. Op grond van artikel 4 lid 2 van de Verordening raadgevend referendum treden raadsbesluiten waarover een raadgevend referendum kan worden gehouden 5 weken na de dag van bekendmaking in werking. Hiervan kan op grond van artikel 5 lid 1 van de Verordening worden afgeweken als de inwerkingtreding geen uitstel kan lijden. Bij toepassing van artikel 5.1 blijft de mogelijkheid bestaan over het raadsbesluit een raadgevend referendum te houden. In het geval van een raadgevend referendum kan achteraf het raadsbesluit door een raadsvoorstel worden ingetrokken. Met de toepassing van artikel 5.1 blijft het voorstel dus referendabel. De toepassing regelt alleen versnelde inwerkingtreding per 1 januari 2022 waardoor voor de inwoner/cliënt duidelijker is welke verordening van toepassing is op de aanvraag.

Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties.

Vervolg

Na het raadsbesluit wordt de verordening bekend gemaakt op www.overheid.nl.

Het komende jaar wordt een revisie van de verordeningen Jeugd en Wmo uitgevoerd. Dit wordt gedaan om waar mogelijk meer eenvoud in de verordeningen en samenhang tussen de verordeningen te krijgen door (voor zover mogelijk) dezelfde systematiek, opbouw, artikelen en taal te gebruiken. Ook blijven we daarbij kijken of ze nog beter leesbaar en begrijpelijker voor cliënten kunnen worden.

Dit sluit aan bij de toezegging van wethouder Eerenberg (20/T470) om te onderzoeken of er toegewerkt kan worden naar één verordening voor het sociaal domein met samenhang tussen de beleidsterreinen en die leesbaar en begrijpelijk is. Een juridische verkenning laat zien dat de afzonderlijke wettelijke kaders te verschillend zijn om tot een integrale verordening te komen waardoor echte uniformering vooralsnog niet mogelijk is. Ook de VNG concludeert dat er serieuze belemmeringen bestaan voor een verregaande integratie op gemeentelijk niveau. Één verordening voor het sociaal domein zou neerkomen op het samenvoegen van de verschillende verordeningen in één omvangrijk document met vele hoofdstukken. Dit heeft weinig toegevoegde waarde voor inwoners.

Ook de Wmo cliëntenraad heeft bedenkingen bij het samenvoegen van verordeningen tot één verordening voor het sociaal domein. Er wordt gevreesd dat de aparte groepen dan niet meer tot hun recht komen in het 'grote geheel'. De Wmo-clientsraad waardeert het juist dat er een aparte verordening is voor Wmo cliënten.

Participatie

De Wmo-clientsraad heeft geadviseerd over de wijzigingen van de verordening.

Communicatie

Er is geen aanvullende communicatie voorzien.

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022

Bijlagen informatief

- Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Utrecht 2022 met wijzigingen bijhouden